

عنوان مقاله:

راهبردهای توانمندسازی سکونتگاه های غیررسمی با تکنیک QSPM ؛ مطالعه موردی: کلانشهر مشهد

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی دانشجویان معماری و شهرسازی ایران (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

زکيه سرشار سیرگاهی - کارشناس ارشد برنامه ریزی منطقه ای، دانشگاه تهران

ایثار امینی - کارشناس شهرسازی، شهرداری مشهد

خلاصه مقاله:

از پدیده های گسترش شهرنشینی در کشور ما، نوعی اسکان درون یا مجاور شهرهاست که دارای سیمایی ناخوشایند و بافتی نامتعارف با شهر است که با نام هایی همچون حاشیه نشینی، بافت نابسامان، اسکان غیررسمی، خودپو، بدون برنامه، نامنظم و فاقد مقررات از آنها نام برده می شود. کلانشهر مشهد به عنوان دومین کلانشهر کشور یکی از اصلی ترین مناطق درگیر با حاشیه نشینی است که روند مهاجرت از دهه های گذشته تا به امروز، تا حد زیادی بر شکل گیری کانون های اسکان غیررسمی آن تاثیر گذار است. اگرچه سکونتگاه های غیررسمی در مشهد در مقایسه با سکونتگاه های مشابه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه از وضعیت بهتری برخوردارند، با این وجود، اقدامات انجام شده در این سکونتگاه ها از بالا و بدون مشارکت مردم انجام شده اند، هماهنگی و انسجام نداشته اند، و متضمن حقوق شهروندی ساکنان نبوده اند. در نتیجه این تمهیدات، به رغم شباهت ظاهریشان با برنامه های بهسازی غالب در جهان، مشارکت و رضایت مردم را جلب و انتظارات آنان را برآورده نکرده اند. پژوهش حاضر با رویکرد کمی-کیفی، به لحاظ هدف بیرونی کاربردی و به لحاظ هدف درونی پژوهشی توصیفی-تحلیلی محسوب می شود. روش های جمع آوری اطلاعات در بخش مطالعات نظری و جمع آوری اطلاعات، مطالعه اسناد و متون مرتبط همچون پژوهش های پیشین در این زمینه و همچنین بهره گیری از تکنیک های برداشت میدانی، مشاهده، مصاحبه و سایر تکنیک های جمع آوری اطلاعات است. در مرحله تحلیل، از تکنیک ماتریس برنامه ریزی کمی (QSPM) استفاده شد. این تکنیک بر مبنای نظر خبرگان و با استفاده از ماتریس برنامه ریزی کمی راهبردها را اولویت بندی می کند. در این پژوهش بر مبنای یافته های پژوهش ماتریس عوامل داخلی و ماتریس عوامل خارجی به دست آمد. سپس در جلسه ای با حضور کارشناسان شهرداری مشهد، امتیاز وزنی هر یک از عوامل محاسبه شد. بر مبنای امتیاز وزنی، راهبردهای تدافعی برگزیده شد و راهبردها نیز با نظر کارشناسان امتیازدهی و از طریق ماتریس جذابیت اولویت بندی شد. بر مبنای این راهبردها، بهترین شرایط جهت ساماندهی این سکونتگاه ها زمانی به دست می آید که اقدامات در راستای استفاده از ظرفیت های ساکنان باشد و مسوولان شهری و مردم در هماهنگی با هم فعالیت کنند. تشکیل نهاد توانمندسازی و ساماندهی اسکان غیررسمی و همچنین توانمندسازی اقتصادی و اجتماعی ساکنان می تواند راهبردهای مناسب با شرایط این سکونتگاه ها باشد.

کلمات کلیدی:

توانمندسازی، سکونتگاه های غیررسمی، کلانشهر مشهد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1535343>

